

Doniosłe wyroki Trybunału Sprawiedliwości w sprawach polskich z końca 2025 roku

W ostatnich tygodniach 2025 r. Trybunał Sprawiedliwości wydał w składzie Wielkiej Izby dwa wyroki nader istotne z polskiej perspektywy. Warto je pokrótce przedstawić w tym miejscu, zanim doczekają się szerszego omówienia.

W grudniu 2025 r. został wydany na podstawie art. 258 TFUE długo oczekiwany wyrok w sprawie C-448/23, Komisja przeciwko Polsce. Trybunał ocenił w nim w świetle prawa unijnego orzecznictwo i organizację polskiego Trybunału Konstytucyjnego.

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że w świetle wykładni Konstytucji RP dokonanej przez Trybunał Konstytucyjny w wyrokach z 14.07.2021 r., P 7/20, i z 7.10.2021 r., K 3/21, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy: art. 19 ust. 1 ak. 2 TUE oraz zasad autonomii, pierwszeństwa, skuteczności i jednolitego stosowania prawa Unii, a także zasady wiążącego skutku orzecznictwa Trybunału. Ponadto, poprzez brak spełnienia przez Trybunał Konstytucyjny wymogów niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy w wyniku nieprawidłowości w procedurach powołania trzech sędziów TK w grudniu 2015 r. oraz w procedurze powołania jego Prezesa w grudniu 2016 r. Rzeczpospolita Polska uchybiła swoim zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 19 ust. 1 ak. 2 TUE.

Pierwszy raz w historii TSUE został wydany wyrok o naruszeniu prawa unijnego przez państwo członkowskie wskutek nieprawidłowości dotyczących sądu konstytucyjnego. Ale też wcześniej nie było tak drastycznego sprzeciwienia się normom i wartościom prawa unijnego, jak to wystąpiło w orzecznictwie polskiego TK. Nie było też tak poważnych wad w procedurze powoływania sędziów i prezesa sądu konstytucyjnego, które doprowadziły do zakwestionowania spełniania przez TK wymogów niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy.

Inny charakter ma wyrok TS z 25.11.2025 r. w sprawie C-713/23, Cupriak-Trojan, wydany w odpowiedzi na pytania prejudycjalne NSA. Trybunał odniósł się w nim do uprawnień wynikających z praw obywateli Unii do przemieszczania się między państwami członkowskimi.

Trybunał orzekł, że art. 20 i art. 21 ust. 1 TFUE, odczytywane w świetle art. 7 i art. 21 ust. 1 KPP, należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniom państwa członkowskiego, które ze względu na to, iż prawo tego państwa członkowskiego nie dopuszcza małżeństw osób tej samej płci, nie zezwalają na uznanie małżeństwa legalnie zawartego przez dwóch mających tę samą płeć obywateli wspomnianego państwa członkowskiego w trakcie korzystania z przysługującej im swobody przemieszczania się i pobytu w innym państwie członkowskim, w którym rozwinęli oni lub umocnili życie rodzinne, ani na transkrypcję w tym celu aktu małżeństwa do rejestru stanu cywilnego tego pierwszego państwa członkowskiego, w sytuacji gdy transkrypcja ta jest jedynym przewidzianym przez to państwo środkiem umożliwiającym takie uznanie.

Jak wiadomo, polskie prawo nie dopuszcza małżeństw ani nawet związków partnerskich osób tej samej płci. Wyrok Trybunału, bez kwestionowania kompetencji państw członkowskich do normowania tych materii, nakazuje uwzględnianie następstw zawarcia małżeństw jednopłciowych zawartych zgodnie z prawem innych państw członkowskich.

W Polsce toczy się obecnie dyskusja na temat sposobu wykonania tego wyroku; glosy do niego zostaną opublikowane niedługo w naszym czasopiśmie. Należy zaznaczyć, że do dnia pisania tych słów nie został jeszcze wydany wyrok NSA w następstwie wyroku Trybunału.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

Important Judgments of the Court of Justice in Polish Cases at the End of 2025

In the closing weeks of 2025, the Court of Justice, sitting in a Grand Chamber, issued two judgments of particular importance from the Polish perspective. It is worth briefly presenting them at this point, before they are discussed in greater detail.

A long-awaited judgment in Case C-448/23, *Commission v Republic of Poland*, was issued on the basis of Article 258 TFEU in December 2025. In this judgment, the Court of Justice assessed the case-law and the organisation of the Polish Constitutional Court in the light of EU law.

The Court of Justice ruled that, in the light of the interpretation of the Constitution of the Republic of Poland made by the Constitutional Court in its judgments of 14 July 2021, P 7/20 and of 7 October 2021, K 3/21, the Republic of Poland has failed to fulfil its obligations under the second subparagraph of Article 19(1) TEU and under the general principles of autonomy, primacy, effectiveness and the uniform application of EU law and under the principle of the binding effect of judgments of the Court of Justice. Additionally, since the Constitutional Court does not satisfy the requirements of an independent and impartial tribunal previously established by law, as a result of irregularities in the procedures for the appointment of three judges to that court in December 2015 and for the appointment of its President in December 2016, the Republic of Poland has failed to fulfil its obligations under the second subparagraph of Article 19(1) TEU.

For the first time in its history, the CJEU issued a judgment regarding an infringement of EU law by a Member State, as a result of irregularities related to a constitutional court. However, such a drastic defiance of norms and values of EU law, as in the case-law of the Polish Constitutional Court, has never been seen before. Nor have such serious defects in the procedure of appointing the judges and president of the Constitutional Court that led to questioning whether the Constitutional Court satisfied the requirements of an independent and impartial tribunal previously established by law.

The judgment of the Court of Justice of 25 November 2025, C-713/23, *Cupriak-Trojan*, issued in response to the request for a preliminary ruling from the Supreme Administrative Court, is of a different nature. In this judgment, the Court of Justice referred to rights of EU citizens to move between the territories of the Member States.

The Court of Justice ruled that Article 20 and Article 21(1) TFEU, read in the light of Article 7 and Article 21(1) of the Charter of Fundamental Rights of the European Union, must be interpreted as precluding legislation of a Member State which, on the ground that the law of that Member State does not allow marriage between persons of the same sex, does not permit the recognition of a marriage between two same-sex nationals of that Member State concluded lawfully in the exercise of their freedom to move and reside within another Member State, in which they have created or strengthened a family life, or the transcription for that purpose of the marriage certificate in the civil register of the first Member State, where that transcription is the only means provided for by that Member State for such recognition.

As is known, Polish law does not allow same-sex marriages or even civil partnerships. Without questioning the competence of Member States to regulate this matter, the judgment of the CJEU requires the recognition of the consequences of same-sex marriages entered into in accordance with the law of other Member States.

The manner of implementation of this judgment is currently under discussion in Poland; commentaries on this will be published shortly in our journal. It should be pointed out that the Supreme Administrative Court had not yet issued a judgment arising from the judgment of the CJEU by the date of publication of this editorial.

Professor Stanisław Biernat
‘EPS’ Editor-in-Chief